

TORAH OHR • PARSHAS BO • MAAMAR 1

בעצם היום הזה יצאו כל צבאות ה' מארץ מצרים

« En ce jour même, toutes les
armées de Havaya sortirent »

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

likuteitorah.com/fr/torah-ohr/bo/1/

1 בעצם היום הזה יצאו כל צבאות ה' מארץ מצרים. הנה ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] על חנה מיום שברא הקב"ה את עולמו לא היה אדם שקראו להקב"ה צבאות עד שבאת חנה כו'.

« En ce jour même, toutes les armées de Havaya sortirent du pays d'Égypte. » Or, nos Sages, de mémoire bénie, ont dit au sujet de 'Hanna : « Depuis le jour où le Saint béni soit-Il créa Son monde, personne n'avait appelé le Saint béni soit-Il "Tsevaot", jusqu'à ce que 'Hanna vînt », etc.

דהיינו שהיא פתחה תחלה לקרות הקב"ה הוי"ה צבאות ואמר הקב"ה עתיד בן שלך לפתוח בנבואה בשם זה

C'est-à-dire qu'elle fut la première à commencer à appeler le Saint béni soit-Il « Havaya Tsevaot ». Et le Saint béni soit-Il lui dit : « Ton fils est destiné à inaugurer la prophétie avec ce Nom. »

כמ"ש ויאמר שמואל כה אמר ה' צבאות פקדתי כו'. והנביאים האחרונים נבאו בשם זה ובפרט חגי זכריה [זכריה] ומלאכי יותר מכולן.

Comme il est écrit : « Et Chmouel dit : "Ainsi parle Havaya Tsevaot : Je me suis souvenu..." », etc. Les prophètes des générations ultérieures prophétisèrent avec ce Nom, et tout particulièrement 'Haggaï, Zekharia et Malakhi, plus que tous les autres.

וקיי"ל [וקיימא לן] (ספ"ד [סוף פרק ד'] דשבועות) דצבאות הוא מן השמות שאינן נמחקין. והנה מתחלה יש להקדים ענין השמות מהו.

Et nous tenons pour établi (à la fin du quatrième chapitre de Chevouot) que Tsevaot fait partie des Noms qui ne peuvent être effacés. Il faut d'abord introduire la notion des Noms : en quoi consiste-t-elle ?

גם מעלת שם המיוחד שם הוי"ה על שאר השמות ואח"כ ית' אי"ה [אם ירצה השם] ענין שם צבאות.

[Il faut] également [introduire] la supériorité du Nom unique, le Nom Havaya, sur les autres Noms. Ensuite, si D.ieu le veut, la notion du Nom Tsevaot sera expliquée.

הנה ידוע שמהותו ועצמותו של הא"ס ב"ה הוא פשוט בתכלית הפשיטות ולא שייך כלל במהו"ע [במהותו ועצמותו] ענין התוארים שנמצאו שכינו לו ית' בתורה ובדברי הנביאים ובדברי רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] כמו חכם חסיד רחמן כו' וכיוצא בהן.

Or, il est connu que l'essence et l'être de l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il, sont d'une simplicité absolue, et que la notion de descriptions ne s'applique aucunement à Son essence et à Son être : [il s'agit des descriptions] que l'on trouve employées à Son sujet, qu'Il soit béni, comme épithètes dans la Torah, dans les paroles des prophètes et dans celles de nos Sages, de mémoire bénie, telles que « sage », « bienveillant » ('hassid), « miséricordieux », etc., et autres expressions semblables.

כי הוא ית' מרומם ונשגב ומובדל מכל גדרים אלו שהחכמה שהיא המעלה הראשונה בנבראים היא נחשבת כעשייה גשמי' [גשמיים / גשמיות / גשמית] לגבי מהותו ועצמותו ית'.

Car Lui, béni soit-Il, est exalté, sublime et séparé de toutes ces définitions, de sorte que 'Hokhma (sagesse), qui est le premier degré parmi les êtres créés, est considérée comme une action matérielle par rapport à Son essence et à Son être, qu'Il soit béni.

2 ומכ"ש [ומכל שכן] בחי' המדות וכמאמר דלאו מכל אליון מדות איהו כלל וכנודע. ואעפ"כ [ואף על פי כן] יש מציאות ענין התוארים הללו שבאו בתנ"ך [בתורה נביאים כתובים] ובדחז"ל [ובדברי חכמינו זכרונם לברכה].

Et à plus forte raison le niveau des attributs émotionnels (midot), comme le dit la formule : « Il n'est aucun de ces attributs », comme on le sait. Pourtant, ces descriptions, qui apparaissent dans le Tanakh et dans les paroles de nos Sages, que leur mémoire soit bénie, ont bien une réalité.

דהיינו ע"ד מארז"ל [מאמר רבותינו זכרונם לברכה] במקום שאתה מוצא גדולתו כו' שם אתה מוצא ענותנותו שהוא ית' משפיל א"ע [את עצמו] להיות מתלבש בעשר כלים דאצילות שהן בחי' חו"ג [חסד וגבורה] כו'.

C'est-à-dire, conformément à l'enseignement de nos Sages, que leur mémoire soit bénie : « Partout où tu trouves Sa grandeur », etc., « là, tu trouves Son humilité. » [Cela signifie] qu'Il, béni soit-Il, s'abaisse pour se revêtir dans les dix réceptacles du Monde d'Atsilout (Émanation), qui sont les niveaux de 'Hessed (bonté) et de Guevoura (retenue), etc.

3 וג"ר [וגי ראשונות] חב"ד [חכמה בינה ודעת] ואז שייך לקרותו בתוארים שנק' חכם מצד התלבשותו בחכמה וכמאמר אליהו אנת חכים פי' שמספר בענותנותו שמשפיל א"ע [את עצמו] להתלבש בבחי' כלי החכמה עם היות שהחכמה אין ערוך אליו כלל כנ"ל.

Et les trois premières [Séfirot] : 'Hokhma (sagesse), Bina (compréhension) et Daat (connaissance). Il convient alors de Le désigner par des attributs : on Le dit « sage » parce qu'Il se revêt de 'Hokhma, comme dans la parole d'Eliyahou : « Tu es sage. » Cela signifie qu'il rapporte, dans son humilité, qu'Il s'abaisse pour se revêtir du niveau du réceptacle de 'Hokhma, bien que 'Hokhma ne soit en rien comparable à Lui, comme dit précédemment.

וכן משפיל א"ע [את עצמו] להתלבש בבחי' חסד ונק' אז הגדול או חסיד וזהו שהגדולה היא ענותנותו De même, Il s'abaisse pour se revêtir du niveau de 'Hessed (bonté), et Il est alors appelé « le Grand » ou « bon » (hassid). C'est là le sens de ces mots : la grandeur est Son humilité.

שע"י ענוה והשפלה שהשפיל א"ע [את עצמו] להתלבש במדת חסד אז דייקא שייך לקרותו גדול משא"כ מהו"ע [מהותו ועצמותו] מרומם מגדר זה כנ"ל.

Car c'est par l'humilité et l'abaissement par lesquels Il s'est abaissé pour se revêtir de l'attribut de 'Hessed qu'il devient précisément approprié de L'appeler « Grand » ; tandis que Son essence et Son être sont élevés au-delà de cette définition, comme dit précédemment.

4 והנה שמותיו של הקב"ה הם הכלים דע"ס [דעשר ספירות] דאצ"י שמתלבש בהן אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה ומתייחד עמהן בתכלית היחוד ע"ד דאיהו וגרמוהי חד היינו שם אל הוא בבחי' כלי החסד.

Or, les Noms du Saint béni soit-Il sont les réceptacles des dix Séfirot du Monde d'Atsilout (Émanation), dans lesquels la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, est revêtue et avec lesquels elle est unie dans une unité absolue, selon le principe «Lui et Ses réceptacles ne font qu'un». Ainsi, le Nom Kel correspond au niveau du réceptacle de 'Hessed (bonté).

ושם אלקים בבחי' כלי הגבורה ושם אדנ"י בבחי' מל'. אמנם שם הוי"ה הוא הפנימי' של כל השמות שהם הכלים.

Le Nom Elokim correspond au niveau du réceptacle de Guevoura (retenue), et le Nom Ado-nai au niveau de Mal'hout (souveraineté). Mais le Nom Havaya est la dimension intérieure (pnimiyout) de tous les Noms, qui sont les réceptacles.

כי הוא בבחי' האורות המתלבשים בתוך הכלים דהיינו בבחי' אל שהוא השם שבכלי החסד. הנה בבחי' האור הנמשך מא"ס ב"ה להתלבש בו הוא בחי' שם הוי"ה.

Car il correspond au niveau des lumières qui sont revêtues à l'intérieur des réceptacles. Ainsi, au niveau de Kel, qui est le Nom dans le réceptacle de 'Hessed, la lumière qui émane de l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il, pour s'y revêtir, correspond au niveau du Nom Havaya.

5 וכן גם בבחי' שם אלקים שבכלי הגבורה מתלבש בתוכו שם הוי"ה שהוא בבחי' האור מא"ס המתלבש בתוך הכלים הנ"ל.

De même, au niveau du Nom Elokim qui se trouve dans le réceptacle de Guevoura, le Nom Havaya est revêtu en lui ; il est de l'ordre de la lumière provenant de l'Infini (Ein Sof), qui est revêtue dans les réceptacles mentionnés plus haut.

ועד"ז בכל השמות שאינן נמחקין שהם בבחי' הכלים. ושם הוי"ה הוא בבחי' האורות המתלבשים בהן.

Il en va ainsi de tous les Noms qui ne peuvent être effacés, lesquels sont de l'ordre des réceptacles ; le Nom Havaya, lui, est de l'ordre des lumières qui y sont revêtues.

ולכך שם הוי"ה מצטרף עם כל השמות כמ"ש ביום עשות הוי"ה אלקים ארץ ושמים כו' וכתב הוי"ה צבאות כו'

C'est pourquoi le Nom Havaya s'associe à tous les Noms, comme il est écrit : « Le jour où Havaya Elokim fit la terre et les cieux », etc., et il est écrit : « Havaya Tsevaot », etc.

מפני שבחי' שם הוי"ה הוא הממשיך את האור א"ס להתלבש בשמות אלקים וצבאות שהם הכלים כו' שהוא הממוצע בין אורות וכלים ולכך הוא המחבר האורות עם הכלים:

[C'est] parce que le niveau du Nom Havaya est ce qui attire la Lumière infinie (Or Ein Sof) afin qu'elle soit revêtue dans les Noms Elokim et Tsevaot, qui sont les réceptacles, etc. ; car il est l'intermédiaire entre les lumières et les réceptacles, et c'est pourquoi il relie les lumières aux réceptacles.

6 והנה כתיב זה שמי לעלם וזה זכרי כו'. ופי' בת"ז [בתיקוני זוהר] שמי עם י"ה שס"ה ל"ת [לא תעשה]. זכרי עם וי"ה רמ"ח מ"ע [מצות עשה].

Or, il est écrit : « C'est là Mon Nom à jamais, et c'est là Mon souvenir », etc. Et il est expliqué dans le Tikkunei Zohar : « Mon Nom » (shmi), avec youd-hé, [correspond aux] 365 interdits ; « Mon souvenir » (zikhri), avec vav-hé, [correspond aux] 248 commandements positifs.

והיינו שכללות התורה רמ"ח מ"ע [מצות עשה] ושס"ה ל"ת [לא תעשה] הם מושרשים בשם הוי"ה שהוא בחי' ז"א דאצי".

Cela signifie que la Torah dans son ensemble, les 248 commandements positifs et les 365 interdits, est enracinée dans le Nom Havaya, qui est le niveau du Zeir Anpin (les attributs émotionnels) du Monde d'Atsilout (Émanation).

רמ"ח מ"ע [מצות עשה] נמשכים מבחי' החסדים שבז"א ושס"ה ל"ת [לא תעשה] מבחי' הגבורות שבז"א ובהם נכללים כל פרטי הדינים דא"ה [דאיסור והיתר] כשר ופסול חייב וזכאי כו'.

Les 248 commandements positifs sont attirés du niveau des hassadim (bontés) du Zeir Anpin, et les 365 interdits du niveau des guevourots (rigueurs) du Zeir Anpin. Tous les détails des lois concernant ce qui est interdit ou permis, valide ou invalide, passible ou non de sanction, etc., y sont inclus.

שההיתר והכשר נמשך מבחי' החסד דז"א והעובר אל"ת [על לא תעשה] ממשיך עליו מבחינת הגבורות להיות נענש כו'.

Car ce qui est permis et valide découle du niveau du 'Hessed du Zeir Anpin, tandis que celui qui transgresse un interdit attire sur lui, du niveau des guevourots, [ce qui le conduit] à être puni, etc.

ואור א"ס ב"ה הוא מלוכש בכלים דז"א עד דאיהו וגרמוהי חד כדלעיל וזהו בחי' שם הוי"ה.

Et la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, est revêtue dans les réceptacles du Zeir Anpin, jusqu'à ce que « Lui et Ses réceptacles » soient un, comme expliqué plus haut ; et c'est là le niveau du Nom Havaya.

7 ובה יובן מה שבכל התורה לא נזכר שם צבאות רק שם הוי"ה לבדו רק חנה אמרה ה' צבאות.

Nous comprendrons ainsi pourquoi, dans toute la Torah, le Nom Tzevaot n'est pas mentionné : seul le Nom Havaya y apparaît. Seule 'Hanna a dit : « Havaya Tzevaot ».

כי מרע"ה [משה רבינו עליו השלום] שזכה שתנתן התורה על ידו היינו לפי שהמשיך התלבשות אור א"ס בכלים דז"א.

Car si Moché notre maître, que son souvenir soit une bénédiction, a mérité que la Torah soit donnée par son intermédiaire, c'est parce qu'il a attiré l'habillement de la Lumière infinie (Or Ein Sof) dans les réceptacles du Zeir Anpin (les attributs émotionnels).

ומשם נמשך התורה כנ"ל (ומשם היתה נבואתו כי עיקר נבואתו היתה מאצי" רק דרך מעבר נמשך על ידי הבריאה כמ"ש בשער הקדושה להרח"ו [להרבי חיים ויטאל] ח"ג [חלק ג'] שער ו') אבל לא המשיך שיהיה ג"כ התלבשות אור א"ס בבי"ע

Et c'est de là que la Torah est attirée, comme indiqué plus haut. (Sa prophétie venait également de là, car sa prophétie provenait essentiellement du Monde d'Atsilout (Émanation), mais elle était attirée par voie de passage à travers le Monde de Béria (Création), comme l'écrit Rabbi 'Haïm Vital dans Sha'ar HaKedushah, partie 3, porte 6.) Mais il n'a pas attiré que la Lumière infinie soit également revêtue dans les mondes de Béria, Yetsira (Formation) et Assiya (Action).

ע"ד שהוא מתייחד עם כלים דאצילות כך יהי [יהיה] מתייחד עם כלים דבי"ע זה לא המשיך משה ולא הוצרך לזה כי המשכת התורה המשיך מבחי" אצילות ממש.

De même qu'Il est uni aux réceptacles d'Atsilout, Il aurait ainsi été uni aux réceptacles de Béria, Yetsira et Assiya : Moché n'a pas attiré cela, et il n'en avait pas besoin, car il a attiré la Torah du niveau même d'Atsilout.

ושם מתייחד אור א"ס עם הכלים עד דאיהו וגרמוהי חד כנ"ל. משא"כ בבי"ע אין הגילוי כלל בהכלים (ולאו איהו וגרמוהי חד בהון כנודע)

Et là, la Lumière infinie est unie aux réceptacles, au point que « Lui et Ses réceptacles » ne font qu'un, comme indiqué plus haut. Il n'en va pas ainsi en Béria, Yetsira et Assiya : la révélation ne se trouve nullement dans les réceptacles (et « Lui et Ses réceptacles » n'y font pas un, comme on le sait).

אבל הנביאים שאחריו המשיכו את אור א"ס ב"ה שיתלבש ג"כ בכלים דבי"ע מה שלא היה כן בימי מרע"ה [משה רבינו עליו השלום].

Mais les prophètes qui lui ont succédé ont attiré la Lumière infinie, béni soit-Il, afin qu'elle soit également revêtue dans les réceptacles de Béria, Yetsira et Assiya, contrairement à ce qui se passait à l'époque de Moché notre maître, que son souvenir soit une bénédiction.

והיינו שחנה פתחה תחלה בשם צבאות ואחריה נמשכו כל הנביאים שענין שם זה הוא מורה על ענין התלבשות אור א"ס בכלים דבי"ע להיות מתייחד עמהם ג"כ וכמשי"ת [וכמו שיתבאר] אי"ה [אם ירצה השם].

C'est pourquoi 'Hanna a été la première à introduire le Nom Tzevaot, puis tous les prophètes lui ont succédé ; car ce Nom indique que la Lumière infinie est revêtue dans les réceptacles de Béria, Yetsira et Assiya, afin d'être également unie à eux, comme nous l'expliquerons, avec l'aide de D.ieu.

8 והוצרכו לזה כי בימי מרע"ה [משה רבינו עליו השלום] שהיתה נבואתו מאצילות ע"כ המשיך להם למטה התורה משם מבחי אצילות

Ils en eurent besoin parce qu'à l'époque de Moché, notre maître — que la paix soit sur lui — dont la prophétie provenait du Monde d'Atsilout (Émanation), il fit donc descendre vers eux la Torah, d'en haut, depuis ce niveau d'Atsilout.

והוא היה דבר ה' בפי משה וקיימו ישראל התורה כו'. אבל בימי הנביאים שאחריו שלא היו ישראל עושיין רש"מ [רצונו של מקום] והוצרכו הנביאים להוכיחם.

C'était la parole de D.ieu dans la bouche de Moché, et Israël observa la Torah, etc. Mais à l'époque des prophètes qui lui succédèrent, alors qu'Israël n'accomplissait pas la volonté de Celui qui est partout présent, les prophètes durent les réprimander.

9 וענין ההפרש בין תוכחה שאומר הנביא לשאר מוכיח הוא כי בהנביא הנה התוכחה היא דבר ה' המתלבש בדבורו של הנביא ונמצא הוא ית' הוא המוכיח.

La différence entre le reproche qu'adresse un prophète et celui de [tout] autre personne qui adresse des reproches est la suivante : chez le prophète, le reproche est la parole de D.ieu revêtue dans la parole du prophète ; il s'avère donc que c'est Lui, béni soit-Il, qui adresse le reproche.

ולזאת הוכרח להיות המשכת התורה מאצילות לבי"ע כדי שיקיימו ישראל התורה כי בהיותה באצילות כבימי משה לא היו מקיימים אותה ישראל שבימי הנביאים אחר דורו של משה מצד שנשגבה מהם והית' [והיתה] התורה בפ"ע [בפני עצמו] והאדם בפ"ע [בפני עצמו].

C'est pourquoi la Torah devait être attirée depuis le Monde d'Atsilout (Émanation) vers les mondes de Béria (Création), de Yetsira (Formation) et d'Assiya (Action), afin qu'Israël puisse observer la Torah. Car tant qu'elle demeurait à Atsilout, comme au temps de Moché, Israël, à l'époque des prophètes, après la génération de Moché, ne l'aurait pas observée, parce qu'elle était trop élevée pour eux ; la Torah était une chose en soi, et l'homme une chose en soi.

10 ולכך היה צ"ל התלבשות התורה מאצ"י לבריאה ונמשך שם דבר ה' בפי הנביא להזהיר את ישראל שיקיימו התורה כו'. והגיע להם עי"ז התוכחה מדבר ה' ממש המתלבש בכלים דבי"ע ומשם בפי הנביא כו':

C'est pourquoi il fallait que la Torah s'habille du Monde d'Atsilout (Émanation) au Monde de Béria (Création), et que la parole de D.ieu y soit attirée jusque dans la bouche du prophète, afin d'avertir Israël de respecter la Torah, etc. Ainsi, la réprimande leur parvenait de la parole même de D.ieu, revêtue dans les réceptacles des mondes de Béria, de Yetsira (Formation) et d'Assiya (Action), puis, de là, dans la bouche du prophète, etc.

11 והנה הגם שאין נביא רשאי לחדש דבר. אך אין זה חדוש ותוספת על תורת מרע"ה [משה רבינו עליו השלום].

Or, bien qu'un prophète n'ait pas le droit d'introduire quoi que ce soit de nouveau, il ne s'agit pas ici d'une innovation ni d'un ajout à la Torah de Moché notre maître, que la paix soit sur lui.

רק המשכת התורה בלי תוס' [תוספת] וגרעון מאצילות לבריאה. וזהו ענין שם צבאות שנו' [שנוכר] בנביאים כי צבאות הוא לשון חיילות.

Il s'agit seulement de faire descendre la Torah, sans ajout ni retranchement, du Monde d'Atsilout (Émanation) au Monde de Béria (Création). Tel est le sens du Nom Tzevaot mentionné dans les Prophètes : « Tzevaot » désigne des armées.

והם גדודי נשמות ומלאכים דבריאה אשר אין מספר לגדודיו והם נבראים ומחודשים מאין ליש ממש.

Ce sont les troupes d'âmes et d'anges de Béria, dont « le nombre de Ses troupes est sans limite » ; elles sont créées et amenées à l'existence, du néant à une existence véritable.

ואינן אלהות כלל כמו אצילות שהוא בחי' אלהות ממש ואעפ"כ [ואף על פי כן] הנביאים המשיכו שיתלבש בהם אור א"ס ב"ה בתכלית היחוד

Elles ne sont nullement divinité, contrairement à Atsilout, qui est le niveau de la divinité elle-même. Pourtant, les prophètes ont fait en sorte que la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, s'y revête dans une unité parfaite,

כמו שנתלכש בכלים דאצי' עד דאיהו וגרמוהי חד עד שיהיה נקי האור א"ס המלוכש בהם בשם צב(אות) שהוא שם התואר שהוא עצמו הוא בחי' הצבאות ממש כענין איהו וגרמוהי חד שבאצי' שהוא עצמו הוא הדעה כו'.

tout comme elle se revêt dans les réceptacles d'Atsilout, jusqu'à ce que « Lui et Ses réceptacles » (ihou vegarmohi) soient un, au point que la Lumière infinie qui s'y revêt soit appelée du nom de Tzevaot (nom descriptif : Il est Lui-même véritablement le niveau des armées, comme dans le concept de « Lui et Ses réceptacles » sont un en Atsilout, où Il est Lui-même la connaissance, etc.

כך מתייחד בכלי' [בכלים / בכלי] דבי"ע עד שהוא עצמו הוא הצבאות כו'. ולא שהם נפרדים בפ"ע [בפני עצמו] רק שבטלים אליו אלא שמתייחד עמהן ממש.

De même, Il s'unit aux réceptacles de Béria, Yetsira (Formation) et Assiya (Action), jusqu'à ce qu'Il soit Lui-même les armées, etc. Il ne s'agit pas [de dire] qu'ils soient séparés, chacun pour soi, et seulement annulés devant Lui ; Il s'unit véritablement à eux.

וכמשל יחוד וחבור הנשמה עם הגוף שהגם שהגוף הוא הכלי והעיקר היא הנשמה עכ"ז [עם כל זה] מתאחדת עם הגוף שנק' אדם הנשמה שבגוף ואין להגוף שם בפ"ע [בפני עצמו] כו' וכהדין קמצא דלבושי' [דלבושיה] מיניה וביה.

Cela ressemble à l'union et à la fusion de l'âme avec le corps : bien que le corps soit le réceptacle et que l'élément essentiel soit l'âme, celle-ci ne fait pourtant qu'un avec le corps, si bien que l'âme dans le corps est appelée « une personne » et que le corps n'a pas de nom qui lui soit propre, etc. ; comme cette sauterelle (kamtza), dont le vêtement vient d'elle-même et est en elle-même.

וכמו שקורין לאדם שלמד חכמה בשם חכם הנה החכמה קודם שלמדה היא מהות בפ"ע [בפני עצמו] זולת האדם שלמדה והאדם מהות בפ"ע [בפני עצמו].

De même, quelqu'un qui a acquis la sagesse est appelé « sage » : avant qu'il ne l'ait acquise, la sagesse est une entité en soi, distincte de la personne qui l'acquiert, et la personne est elle-même une entité distincte.

וכשקנה החכמה נק' חכם ע"ש החכמה שהוא שם התואר. כך עד"מ למעלה עם היות הכלים דבי"ע הם מהות בפ"ע [בפני עצמו] בחי' נשמות ומלאכים נבראים רק שבטלים אליו ית'.

Et lorsqu'il a acquis la sagesse, il est appelé « sage » d'après la sagesse, qui est un nom descriptif. Ainsi, par analogie, en haut également : bien que les réceptacles de Béria, Yetsira et Assiya constituent une entité en soi — le niveau des âmes et des anges créés —, ils ne sont que dans l'annulation devant Lui, béni soit-Il,

אך עכ"ז [עם כל זה] ע"י שהמשיכו הנביאים להיות גלוי אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה בהם ע"ד יחודו באצ"י אז נק' הוא ית' הוי"ה צבאות שהוא שם התואר שהוא ית' הוא אחד עם הצבאות הנ"ל ואינן נפרדים כו'.

Néanmoins, puisque les prophètes y ont fait descendre une révélation de la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, selon le mode de Son union dans Atsilout, Il est alors appelé «Havaya Tsévaot». C'est un nom descriptif: Il est un avec les armées mentionnées plus haut, et elles ne sont pas séparées, etc.

ולכן שם הוי"ה מצטרף לשם צבאות כי שם הוי"ה הוא באצ"י והוא המשכת אוא"ס [אור אין סוף] בכל"י [בכלים / בכלי] דאצ"י ואם כן כדי שיתמשך אור א"ס בבי"ע הוא על ידי שם הוי"ה בתחלה וזהו הוי"ה צבאות.

C'est pourquoi le Nom Havaya s'associe au Nom Tsévaot: le Nom Havaya est en Atsilout, et il désigne le fait de faire descendre la Lumière infinie dans les réceptacles d'Atsilout. Ainsi, pour que la Lumière infinie descende dans Béria, Yetsira et Assiya, elle doit d'abord passer par le Nom Havaya; c'est là le sens de «Havaya Tsévaot».

ולאחר שהמשיכו הנביאים בחי' זו אזי הוכיחו את ישראל בשם זה כי מבחי' זו שבכריאה נמשך הנבואה להנביא דבר ה' ממש הוא המוכיח את ישראל ולא דמי כלל לשאר מוכיח כו' שהיא תוכחת הנברא וזוהי תוכחת הבורא ית' ממש.

Après que les prophètes eurent fait descendre ce niveau, ils réprimandèrent alors Israël par ce Nom. Car c'est de ce niveau, qui se trouve en Béria, que la prophétie descend jusqu'au prophète; c'est la parole même de Dieu qui réprimande Israël. Cela n'a absolument rien de commun avec toute autre personne qui réprimande, etc., dont la réprimande est celle d'un être créé, tandis qu'ici, c'est véritablement le Créateur Lui-même, béni soit-Il, qui réprimande.

והכח להמשכה זו שיהיה אור א"ס מתלבש בבי"ע ע"ד הנ"ל כבאצ"י המשיכו הנביאים מבחי' העיגול והסוכ"ע אשר שם כחשכה כאורה שוין השוה ומשוה קטן וגדול שהוא דוקא יכול לישפל א"ע [את עצמו] למטה מטה גם בבי"ע

Quant à la force permettant cette descente, afin que la Lumière infinie se revête en Béria, Yetsira et Assiya selon le mode décrit plus haut, comme en Atsilout, les prophètes l'ont puisée au niveau du cercle (igoul) et de la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin), où «les ténèbres sont comme la lumière»: elles sont égales; «Celui qui est égal et rend égaux le petit et le grand». Car c'est précisément cette lumière qui peut s'abaisser toujours plus bas, jusque dans Béria, Yetsira et Assiya,

כי קמִי [קמיה] יתִי כולם שוים וכמִי ומתחת זרועי [זרועות] עולם (ובזה יובן מִיִּשׁ כחנה ותתפלל על ה' כו')

Car devant Lui, béni soit-Il, tous sont égaux, comme il est écrit : « Et sous [toi] sont les bras du monde. » (Cela nous permettra de comprendre ce qui est écrit au sujet de 'Hanna : « Et elle pria sur Havaya », etc.,

ותאמר הוי"ה צבאות שכדי להמשיך בחי צבאות הוצרך להמשיך מבחי על הוי"ה היינו למעלה משם הוי"ה כמבואר הפי בזה במ"א. עי' [עייז] בפי משפטים ע"פ לא תהי [תהיה] משכלה ועקרה כו) :

« Et elle dit : Havaya Tsévaot. » Car, pour faire descendre le niveau de Tsévaot, il fallait puiser au niveau de « sur Havaya », c'est-à-dire au-dessus du Nom Havaya, comme cela est expliqué ailleurs. Voir dans la paracha Michpatim, à propos du verset « Il n'y aura ni femme qui avorte ni femme stérile », etc.)

12 וזי"ש [וזהו שכתוב] בעצם היום הזה יצאו כל צבאות וגו'. פי צבאות הוי"ה הוא לשון סמוך שהצבאות נטפל לשם הוי"ה אבל אינו לשון שם התואר כמו הוי"ה צבאות.

Et c'est là [le sens de] ce qui est écrit : « En ce jour même, toutes les armées sortirent », etc. L'explication est que « les armées de Havaya » (tsivot Havaya) est une forme construite, dans laquelle les armées sont subordonnées au Nom Havaya ; ce n'est pas une appellation descriptive, comme dans « Havaya Tsevaot ».

והיינו בחי הנצוצים שנתבררו בגלות דמצרים ונתעלו ליכלל בשם הוי"ה הם הנק' צבאות הוי"ה כי רפי"ח נצוצים נפלו בשבה"כ [בשבירת הכלים] ומזה נתברר בגלות מצרים רי"ב נצוצים ועי"ז נאמר וינצלו את מצרים.

Il s'agit du niveau des étincelles qui furent affinées durant l'exil d'Égypte et s'élevèrent pour être incluses dans le Nom Havaya : ce sont elles que l'on appelle « les armées de Havaya ». Car 288 étincelles tombèrent lors du brisement des réceptacles, et, parmi elles, 202 étincelles furent affinées durant l'exil d'Égypte ; c'est à leur sujet qu'il est dit : « Ils dépouillèrent l'Égypte ».

13 וז"ש [וזהו שכתוב] וגם ערב רב עלה אתם. וכתוב רב לך כו'. ופי' וענין שנק' צבאות הוי"ה בחי' טפל וסמוך לשם הוי"ה. הענין כי מספר רפ"ח נצוצים הם מבחי' שמות ע"ב [שם ע"ב] ס"ג [שם ס"ג] מ"ה [שם מ"ה] כ"ן [שם כ"ן] כו'.

Et c'est là [le sens de] ce qui est écrit : « Une multitude mêlée (erev rav) monta aussi avec eux » ; et il est écrit : « C'en est assez pour toi (rav lakh) », etc. L'explication et le sens de l'expression « les armées de Havaya », qui désigne un niveau subordonné et rattaché au Nom Havaya, sont les suivants : les 288 étincelles proviennent du niveau des Noms 72 (Av), 63 (Sag), 45 (Mah) et 52 (Ban), etc.

14 וכאשר נתבררו מבי"ע לחזור לשרשם אז אינם נקראים בשמות אלו כלל מפני שנתכללו במקורם בתכלית היחוד לכך אינם עולים בשם כלל. והמשל בזה כשהאדם משכיל בגדולת ה' בהתכוננות והשגה אזי נרגשת ההשגה בבחי' יש ודבר.

Et lorsqu'ils ont été épurés des mondes de Béria (Création), de Yetsira (Formation) et d'Assiya (Action) afin de retourner à leur racine, ils ne sont alors plus désignés par ces noms, car ils ont été inclus dans leur source dans l'unité la plus parfaite ; ils ne portent donc aucun nom. Voici une analogie : lorsqu'une personne saisit la grandeur de D.ieu par la contemplation et la compréhension, cette compréhension est ressentie comme quelque chose (yech), comme une entité.

אבל כשנתבטל במציאות לגמרי אז אינו מרגיש ההשגה והבטול בבחי' יש ודבר מה כ"א הוא בטל לגמרי בתכלית הבטול בלי הרגשה כלל.

Mais lorsqu'il est entièrement annulé dans son existence, il ne ressent alors plus la compréhension ni l'annulation de soi (bitoul) comme quelque chose, comme une entité ; il est au contraire entièrement annulé, dans l'annulation de soi la plus parfaite, sans aucun ressenti.

כך עד"מ הנצוצים דתהו שנפלו בשבירה יש להן שמות שזה מורה בחי' יש ודבר עד שנק' בשם שזהו הגילוי לזולתו כמו האדם שבפ"ע [שבפני עצמו] א"צ [אין צריך / אינו צריך] לשם רק שחכירו קוראו בשם.

De même, par analogie, les étincelles de Tohu (Chaos) qui sont tombées lors du brisement ont des noms, ce qui indique le niveau d'une existence et d'une entité, au point qu'elles sont désignées par un nom ; car un nom est ce qui les révèle à autrui. Ainsi, une personne, lorsqu'elle est seule, n'a pas besoin de nom : seul son prochain l'appelle par son nom.

15 וכיון שנתבררו וחזרו למקורם בתכלית הבטול להתכלל באלקות אזי אין להם שמות כלל. ולכן נק' אז צבאות הוי"ה שהם טפלים וסמוכים ונכללים בשם הוי"ה

Une fois qu'ils ont été affinés et sont retournés à leur source dans l'annulation de soi (bitoul) la plus complète, afin d'être inclus dans la divinité, ils n'ont alors plus aucun nom. C'est pourquoi on les appelle alors «les armées de Havaya» : ils sont subordonnés au Nom Havaya, lui sont rattachés et y sont inclus.

ופי' הוציא ה' את בני ישראל על צבאתם היינו שנש"י [שנשמות ישראל] הן למעלה מבחי' ניצוצין הנ"ל:

Et le sens de «D.ieu fit sortir les enfants d'Israël au-dessus de leurs armées» est que les âmes d'Israël se situent au-dessus du niveau des étincelles mentionnées plus haut.

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

À propos de cette édition

Cette édition contient le texte hébreu et la traduction française.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Notre traduction française, faite à partir de notre traduction anglaise de l'hébreu, sans les notes de Kehot : CC BY 4.0.

Cette édition dans son ensemble : CC BY-NC 4.0. Elle peut être copiée, imprimée et partagée librement, en citant Kehot Publication Society et likuteitorah.com ; elle ne peut pas être vendue. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traduction française a été faite à partir de l'édition anglaise de likuteitorah.com avec l'aide de l'IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), l'hébreu en regard pour vérification ; elle n'a pas encore été relue par un éditeur humain. Vérifiez sur l'hébreu tout ce qui est important.

Le Rabbi a demandé que les maamarim de la paracha de la semaine, la « Paracha 'hassidique », soient étudiés pendant cette semaine, répartis sur ses sept jours (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Pourquoi l'étudier, et les bénédictions du Rabbi : likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un projet gratuit et non commercial ; rien n'est vendu ici. Sans lien avec Kehot, Sefaria ou la Bibliothèque de Loubavitch. © likuteitorah.com

Depuis likuteitorah.com/fr/torah-ohr/bo/1/

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak